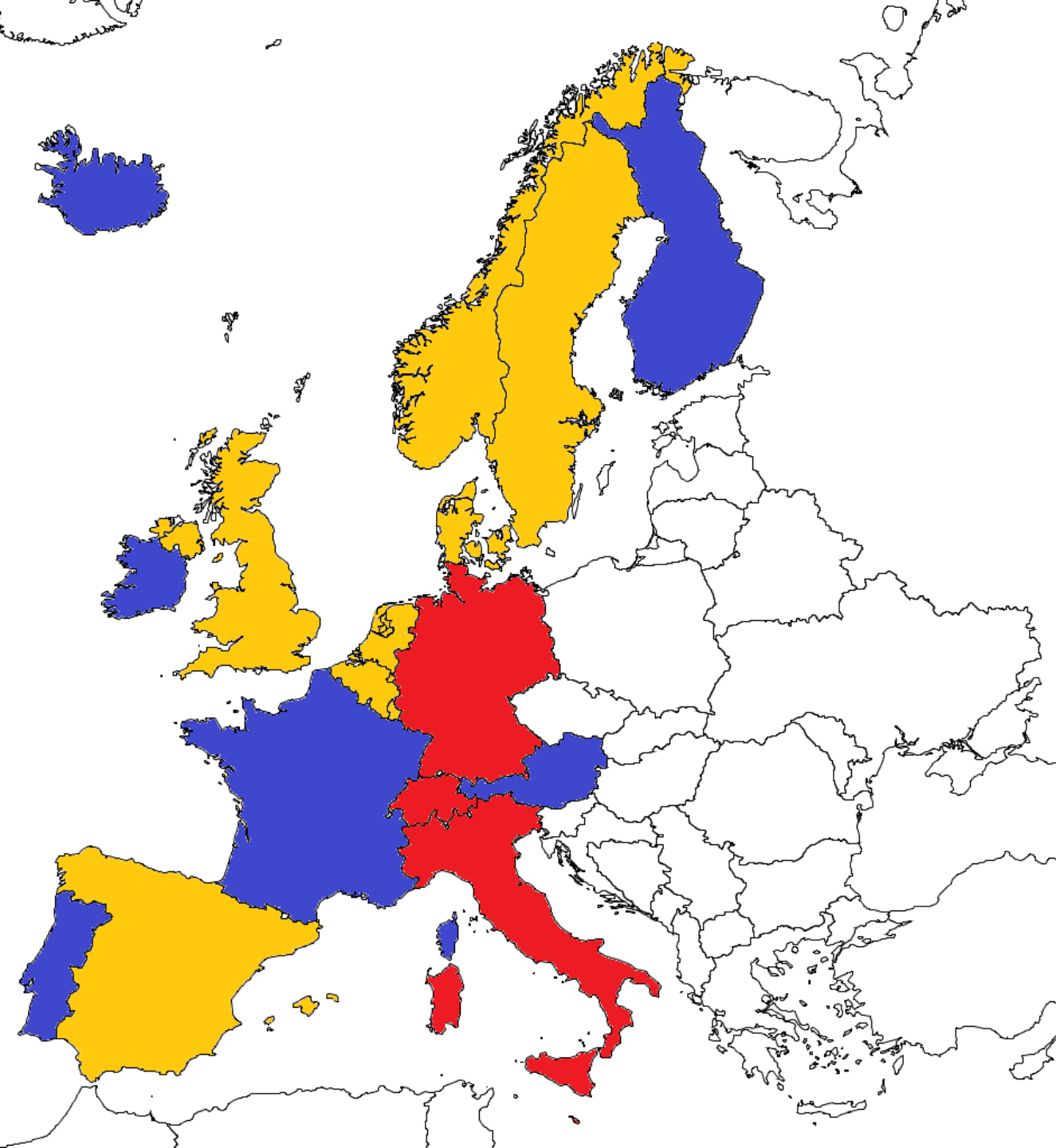

Nepřímo volení prezidenti západní Evropy

Autoři: Zdeněk Fryš, Marcela Bauer, Samuel
Žilinčík, Pavla Volfová, Marek Osouch

Jak se volí v západní Evropě prezident?

- ▶ Jen čtyři státy s nepřímou volbou:
- ▶ Německo
- ▶ Itálie
- ▶ Malta
- ▶ Švýcarsko

System nepřímé volby

Německo

- ▶ zvláštním kolegiem volitelů
- ▶ 1 až 3 kola volby
- ▶ Volen na 5 let, max. dvakrát za sebou

Itálie

- ▶ oběma komorami parlamentu + zástupci provincií
- ▶ zhruba 10 kol volby, někdy dokonce i 23 kol
- ▶ volen na 7 let, nestanoveny omezení

Vztah k výkonné moci

Německo

- ▶ právo navrhnout spolkového kancléře
- ▶ reálný vliv ovšem nepatrný
- ▶ potřeba kontrasignace

Itálie

- ▶ jmenuje premiéra, nutný souhlas parlamentu
- ▶ prezidentovy akty platné jen po kontrasignaci premiéra

Vztah k zákonodárné moci

Německo

- ▶ právo rozpustit Spolkový sněm
- ▶ podepisuje zákony

Itálie

- ▶ právo rozpustit parlament
- ▶ právo veta
- ▶ může jmenovat doživotně 5 senátorů

Vztah k soudní moci

Německo

- ▶ právo kontroly ústavnosti zákonů, je to jediná forma pozdržení zákonů

Itálie

- ▶ pravomoc jmenovat 5 soudců Ústavního soudu

Němečtí prezidenti

- ▶ kompetenčně slabý, spíše jen reprezentativní funkce
- ▶ všichni (až na současného) stranickými kandidáty (CDU, FDP, SPD)
- ▶ v současnosti bezpartijní Joachim Gauck
- ▶ od roku 1949 11 prezidentů (více než kancléřů) – dva předčasně ukončili svůj mandát
 - Horst Köhler (2004 – 2010) – kritika kvůli jeho výrokům
 - Christian Wulff (2010 – 2012) – korupční skandál

Horst Köhler (2004 – 2010)

- ▶ 2009 znovuzvolen
- ▶ návštěva Afghánistánu – *„V naléhavých situacích je vojenská intervence nutná k podpoře našich zájmů. Například je třeba předcházet místním nepokojům, které by mohly mít negativní dopad na náš obchod, zaměstnanost a příjem.“*
- ▶ kritika za výrok → odstoupení (první po válce)

Christian Wulff (2010 – 2012)

- ▶ končí pod tlakem po dvou letech
- ▶ výhodný půjčka na dům – údajně díky svým vztahům se zámožnými podnikateli, s nimiž trávil bezplatné dovolené
- ▶ podezření, že Wulff ještě jako dolnosaský premiér získal za nestandardních podmínek vůz Škoda. Tehdy spolkovou zemi zastupoval v dozorčí radě koncernu Volkswagenu
- ▶ kvůli jiné aféře (uvolnění peněz pro filmový projekt) dokonce u soudu – nakonec osvobozen

Italští prezidenti

- ▶ naprostá většina už v politice působila – (poslanci, premiéři)
- ▶ role prezidenta postupně slábne
- ▶ spíš reprezentativní funkce
- ▶ nejsilnější pravomocí rozpuštění parlamentu
- ▶ 6 prezidentů z 12 předčasně skončilo mandát

Giorgio Napolitano (2006 – 2015)

- ▶ 11. italský prezident
- ▶ jediný po válce znovuzvolen
- ▶ 2008 politický krize → rozpustil Parlament, jmenoval Silvia Berlusconiho premiérem
- ▶ 2009 – Kauza Eluana Englaro → spor o vztahu prezidenta a úřadující vlády
- ▶ 2011 politická krize – pověřil Maria Montiho sestavením úřednické vlády, zažilo se pojmenování „vláda prezidenta“ – silná mediální odezva i ve světě – překročení ceremoniální funkce
- ▶ 2013 – pět bezvýchodných kol prezidentské volby, patová situace v parlamentu – aby zajistil odblokování situace, souhlasil s kandidaturou a byl zvolen na druhé funkční období
- ▶ 13. ledna 2015 oznámil, že z funkce odstoupí

Zdroje

- ▶ FIALA, Petr. Politický systém Spolkové republiky Německo. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1994, 136 s. ISBN 8021009071.
- ▶ JEŘÁBEK, Martin. Srovnání politických systémů Německa a Rakouska: institucionální a systémové ukotvení. 1. vyd. Plzeň: Adela – Grafické studio, 2010, 215 s. ISBN 978-80-87094-15-0.
- ▶ Der Bundespräsident, oficiální stránka (2015). Dostupné z:
<http://www.bundespraesident.de/EN/Role-and-Functions/ConstitutionalBasis/ConstitutionalBasis-node.html>
- ▶ <http://wiki.rvp.cz/@api/deki/files/99/=Europe-nofill-black-lores.png>
- ▶ http://www.ustavprava.cz/blog/wp-content/uploads/2013/10/volebni_urna.jpg
- ▶ http://zpravy.idnes.cz/nemecky-prezident-kohler-odstoupil-kvuli-vyrokum-o-afghanistanu-p9r-/zahranicni.aspx?c=A100531_141018_zahranicni_mad
- ▶ http://zpravy.idnes.cz/nemecky-prezident-wulff-pod-tlakem-afer-rezignoval-fxa-/zahranicni.aspx?c=A120217_102748_zahranicni_mad
- ▶ <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/339252-byvaly-nemecky-prezident-wulff-je-ocisten-z-podezreni-z-korupce-kvuli-nemuz-odstoupil.html>
- ▶ <http://polpix.sueddeutsche.com/bild/1.1106478.1355630375/860x860/horst-koehler-ruecktrittsgruende.jpg>
- ▶ http://i.telegraph.co.uk/multimedia/archive/02534/Christian-Wulff_2534677b.jpg

Zdroje

- ▶ Delury E. George and Schlager Neil. 2006. World Encyclopedia of Political Systems And Parties. New York: Facts on file.
- ▶ Grimaldi Selena. The Role of Italian Presidents: The Subtle Boundary between Accountability and Political Action. Bulletin of Italian Politics Vol. 3, No. 1, 2011, 103–125.
- ▶ Lentz M. Harris. 2014. Heads of states and governments since 1945. Abindgdon: Routledge.
- ▶ Povoledo Elisabetta. 2015. Resignation of President Will Test Italy's Premier. (citované 12.11 2015) dostupné z:
 - ▶ http://www.nytimes.com/2015/01/15/world/europe/presidents-resignation-poses-a-political-test-for-italian-premier.html?_r=1
- ▶ Coleman, Denise Youngblood. Principal Government Officials. Italy Country Review [online]. 2013, 2015-11-12, : 90-94 [cit. 2015-11-12].
- ▶ Italy's Political Limbo. Stratfor Geopolitical Diary [online]. 2013, 2015-11-12, : 7-7 [cit. 2015-11-12].
- ▶ In Italy, Selecting a New President Brings New Challenges. Stratfor Analysis [online]. 2015, 2015-11-12, : 32-32 [cit. 2015-11-12].
- ▶ Mackenzie James. 2013. Giorgio Napolitano, Italy's reluctant president. <http://www.reuters.com/article/2013/04/20/us-italy-vote-napolitano-idUSBRE93J09020130420#8sQSAz5T7Gujt6Rv.97>
- ▶ <http://www.reporternuovo.it/files/2014/10/Giorgio-Napolitano.jpg>